

νεμόδερτες κουδέντες μας, γιά ποίηση, γιά γλώσσα, καί γιά χίλια δυό άλλα παρόμοια πράγματα.

Τότε ήρθε καί ὁ ήρωας. "Ένας ανθρώπιος μ' εξωτερικό ὄχι καί τόσο ἐπιβλητικό. Εἶνε ἀνθρώπινος μέ γυαλιά καί μέ μιὰ δειλία ἀξιωμασιότητα καί στήν περπατησιά του καί στήν κουδέντα του.

— 'Ο κ. Μαλακίσης μᾶς τόν ἐσύστησε.

— 'Ο κ. 'Ανδρεάδης, ἀπ' ἐδῶ !

— Μπα ! ἔκανε κάποιος ἀπό 'μᾶς μέ τόνο ἐλαφρῶ χλευαστικό. 'Ο κύριος ποῦ τυπώνει κάποιο σύγγραμμι γιά τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ;

— Μάλιστα, κύριε ! Κ' ἔχω ἔτοιμα τὰ τέσσαρα τυπογραφικὰ φύλλα. Σήμερον ἐπύρε καί τὸ πέμπτο ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖον καί τὸ φέρνω στὸν κ. Μαλακίση γιά νὰ τὸ διαβάσῃ. Νὰ τὸ διαδώσετε καί σεῖς ! Κύριε Μαλακίση, νὰ τὰ δώσετε, στούς κυρίους ἄμιν τὸ τελειώσετε !... Τὸ διαδίδετε ἂν ;...

— Ναί !... 'Οχι ὅμως κατὰ σειρά ! 'Εδῶ κ' ἐκεῖ !...

— Δὲν πειράζει !... Νὰ τὰ διαβάσωιν κ' οἱ κύριοι !...

Μὲ δεσμὰ κατορθώσαμε νὰ κρητοῦμε τὰ γέλοιον. 'Ο ἀνθρώπιος δὲν μᾶς ἐγέμιζε τὸ μάτι. "Επειτα εἶχε καί μ' 'Ανατολίτικη προφορὰ ἂνυπόφορη. 'Αλήθεια ! Τί μπορούσε νὰ 'πῇ ἕνας τέτοιος ἀνθρώπος γιά τόσο μεγάλο ζήτημα !

'Αρχίσαιμε νὰ τὰ πέρνομε ἀπὸ χέρι.

— "Εχετε λοιπὸν τὴν ἰδέαν— αὐτὴν τὴν φουρὰν ἐγὼ ἀνέλαβα νὰ παίξω τὸν ρόλον τοῦ εὐφυολόγου— πῶς τὸ γλωσσικὸν ζήτημα θὰ λυθῇ μὲ τὸ βιβλίον σας ;

'Ο ἀνθρώπιος μετεμορφώθη ἀμέσως εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς ήρωας. Τὰ γυαλιά ἐφυγαν ἀπὸ τὰ μάτια του. 'Η προφορὰ του ἔχασε τὸν 'Ανατολίτικο χρωματισμό. 'Η δειλία στήν κουδέντα καί στήν περπατησιά ἐσβύσε. Καί μπροστά μας παρουσιάστηκε ἕνας ήρωας, ἕνας ὑπεράνθρωπος ἀπὸ ἐκείνους ποῦ δημιουργεῖ ἡ ἀγία πτὴν δουλεία καί ἡ πεποίθησι στὴ νίκη.

— "Αν θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα, μὲ 'ρωτᾶτε ; Τὸ ζήτημα ἐλύθηκε πιά καί τὸ βιβλίον μου ἔρχεται νὰ φάῃ τὰ ἐπινίκια !

Καί ἄρχισε νὰ μᾶς ἀναπτύσῃ τίς ιδέες του, νὰ μᾶς ἀναλύῃ τὰ ἐπιχειρήματά του, νὰ μᾶς συμπαύῃ μέ τίς γνώσεις του, νὰ μᾶς ἐμπνέει τὴν σεβασμὸν μὲ τοὺς ἀγῶνας ποῦ ἔκανε καί μέ το μαρτύριον ποῦ ὑπόφερε ὅσο νὰ συλλέξῃ τὰ ὅλικά γιά τὸ βιβλίον του, ὅσο νὰ εὐτυχίσῃ νὰ ἴδῃ τοὺς κόπους του συμπυκνωμένους σὲ βιβλίον— δεκαπέντε χρόνια διδόνοντι, κ' ἦταν δάσκαλος κ' ἄφισε τὴν θέσιν του γιά ν' ἀφοσιωθῇ στήν δουλειά του, ἢ ἐπούνασε κ' ἕνα χτηματάκι ποῦ εἶχε γιά νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ ἐξοδα τοῦ βιβλίου—καί νὰ μᾶς μαγεύῃ κυριολεκτικῶς μέ τὰ χρυσὰ του λόγια καί νὰ μεταγγίξῃ καί στήν ψυχὴν μας τὴν ἰδικὴν του πεποίθησι.

— 'Ενικήσαμε ; θὰ τὸ δᾶτε μέσα στὸ βιβλίον μου ! Γλώσσα τοῦ 'Εθνους θὰ γίνῃ πιά ἡ ζωντανή, ὁ δημοτικὴ, ἡ 'Εθνικὴ μας γλώσσα ! 'Ενικήσαμε !

— 'Ενικήσαμε ! εἶπαμε καί μεῖς κ' ὅταν ἐφυγε, τοῦ ἐσφύξαμε γκαρδιακὰ τὸ χέρι, ὄχι γιά νὰ τὸν συγχαροῦμε ποῦ ἔκανε τόσους κόπους κ' ἔφερε τέτοιο ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ γιά νὰ τὸν χαιρετίσωμε ὡς συμπολεμιστὴν κατόπιν μεγάλης καί νικηφόρου μάχης.

Μιὰ συγκίνησι ἀφῆσε πίσω του φευγάτος ὁ ήρωας καί μ' ἕνα σεβασμὸ ἀπεριόριστο εἶπαμε δυὸ λόγια γι' αὐτόν.

Μόνον ὁ πραχτικός μας φίλος, ὁ ξαπλωμένος μακαρίως στὸ κρεβάτι ἐγέλασε.

— Τρελλός ! Τρελλός εἶν' αὐτός ! εἶπε. 'Αλλοίμονόν του ! 'Απ' ὅσα εἶπε, ἐπείσθην πῶς τῶχει χαμένο !...

— Τρελλός ; ἔτσι σοῦ φαίνεται ;

Βεβαιώτατα ! Δὲν τὸν ἐννοήσατε ; 'Εγὼ ἔχω ἰδῇ πολλοὺς τέτοιους τρελλοὺς !

Κι' ὁ πραχτικός μας φίλος ἐπέμενε μέ πείσμα στήν ἰδέαν του κ' ἐπροσπαθοῦσε νὰ μᾶς πείσῃ πῶς ἐπέτυχε στήν διήγησην του.

— "Ας εἶνε τοῦ εἶπε κάποιος ἀπὸ 'μᾶς. Συμφωνοῦμε μαζί σου. Μὰ σὲ κάθε ἀγῶνα τέτοιοι τρελλοὶ χρειάζονται γιά νὰ φέρουν τὴν νίκη. 'Αδιάφορο τώρα, ἂν τοὺς τρελλοὺς αὐτοὺς τοὺς λένε ἄλλοτε ήρωας, κ' ἄλλοτε μίρτυρας τῆς 'Ιδέας !

Α. Π. Τ.

Ο ΑΚΡΙΤΑΣ

[Ῥέ ἀνεκδότου ἐργου]

'Εδῶ 'ς τὰ δάση τὰ πυκνὰ καί τὰ λαγκαθία ὁ ήρως γένει, σκιερὰ κυλοῦν τὰ βράχια... τριγύρω νὰ, θαρρεῖς μυστήριον διεγέρθη, νὰ, σιγοτρῖζον καί μιλούν κλέβη καί φύλακ... τέτοια τρεμουλα τώρα νιόβη μ' ἄς τὰ στήθῃ. τέτοια ἀγνωστὴ μέ ἀκαπρῶ ἀνατρίχια.

Φουρὰς 'ς τὰ δάση, ἡ φωνή μου τὰ ζυγνύει τὸ πλάνο βήμα μου αἰώνια τὰ φυλάει, κιόμως ἐδῶ κοντὰ 'ς τὴν ἀβυσσὴ ζωῆ των πύλιναν μὴγάπη ἄλλη μοῦ ἐγεννηθῇ... μόνος καί ὁρμῶν ἐρήμιος ἄκρας γαίτων γιά κόσμον ὅλον λαχταρῶ μέτῃ 'στὰ τυχῆ.

'Αἰτός 'ς τῆς ἄκρας, 'τάν μοῦρῶ καί γύνω αἶμα κακοῦς κ' ἐχθροῦς τάν κηρυγῶ βουὸν καί βέμα, εἶναι δικό μου ὅ,τι ἐνὼ ὑπερασπίζω, εἶναι κομμάτι τῆς καρδιᾶς μου, σίνόρο μου εἶν' ἡ Πατρίδα μου αὐτή, κ' ἐγὼ στηρίζω τὴν τύχη τῆς ἐδῶ φηλὰ καί τὸ Σταυρό μου !

Φουρὰς 'ς τῆς ἄκρας, μέρα νύκτα τριγυρίζω καί ἂν καμμιὰ φορὰ διατρίξω, δὲν ἐλπίζω, ἄλλο ἐγὼ ὅ τι καλύτερο νὰ κάνω ; κ' ἔτσι ἐγέγρασα... ἀλλ' ὅμως καρφομένη μία ἰδέα μέ κρατεῖ νὰ μὴ πεθάνω καί νὰ ἴδῶ, καί νὰ εἰπῶ μοῦ ἀπομένει.

Βάρδος τοῦ ἔθνους ξέρω ἕνα Περσμοῦθι γιά βασιλόπουλο δικό μας ποῦ ἐβουλήθη, ζυγνῶντας εὐγενεῖς, χωριὰ, μικροὺς, μεγάλους νὰ κάμῃ τὴν Πατρίδα πάλι δοξαμένη... αὐτὸ ποθῶ αὐτὸ 'ς ὅλους νὰ εἰπῶ τοὺς ἄλλους, καί τρέμω μὴ τυχὸν μπροστά μου ἀλήθεια γένῃ !

ΚΩΣΤΑΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ

ΤΗΣ ΖΕΣΤΗΣ

'Ένας πνευματώδης νεανίσκος ἔλεγε εἰς ὁμιλὸν 'Ατθίδων, ἀπὸ ἐκείνης ποῦ ἐφαλλε ὁ κ. Γρέης.

— Τὴν βαρέθηκα τὰ ταξείδια ! 'Εταξείδευσα μέ ὅλα τὰ μέσα αἴς συγκοινωνίας, καί μέ ἀεροδρόματα ἀκομῇ !...

— Μὲ ὅλα τὰ μέσα : τὸν ἠρώτησε μία εἰρηνικώτατα

— Μα ὅς το εἶπα.

— Δὲν ἔχετε δίκιο ! Σίς μένει ἀκομῇ νὰ κάνετ' ἕνα ταξίδι κατα ξημὴν μέ ὁδοστρωτῆρα κ' ἕνα μέ βορβοροπόδα κατα θάλασσαν !

—

Στας ἐξετάσεις ἑνὸς ὀχλοῦ.

— Πές μας, ἐδῶ, ἡ Γερμανία τί πολίτευμα ἔχει ;

— Μοναρχικόν !

— 'Η Γαλλία ;

— Δημοκρατικόν !

— Καί ἡ 'Ελλάς ;

— 'Η 'Ελλάς... 'Η 'Ελλάς ἔχει Σανιδικὸν πολίτευμα ! Μοῦ το εἶπε ὁ Μπαρμπᾶς !

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΟΧΟΡΑΟΝ

ΕΠΙΛΟΓΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

Σκυμμένος ὁ Γιάννης ἐπάνω στὸ μπεσυχτὰ μετράει τὴν πούλησι τῆς ἡμέρας, ἐνῶ στὸ πλάι του καίει ἡ μικρὴ λαμπίτσα μέ τὸ καπνισμένο γυαλί της. Μικρὰ πράγματα τῆμερα. 1,30 ὅλη ἡ πούλησι ! Δυὸ κουδάρια, ἕνα μάτσο φουρκέτες, μιὰ πῆχυ σερῆτι, καί μιὰ μίμητιν δακ' κάρβουν. " ! ἔχασε ! " Ἐδῶτε βερεσὲ καί μιὰ κουδάρια στὴ κυρὰ Παύλαινα. 'Εδῶ ἰσταχάτησε τὸ μέτρημα κ' ἔπασε σὲ συλλογῇ. " Ἀχ αὐτὴ ἡ κυρὰ Παύλαινα, ἡ μάνα τῆς 'Ελενίτσας ποῦ τὴν εἶχε βάλει στὸ μάτι. Δὲν θὰ καταλάβαινε ἐπὶ τέλους τὸν πόνο του ; Περσίμενε λοιπὸν νὰ τῆς τὸ εἰπῇ καθαρά ; Τοῦς χτύπους τῆς καρδιᾶς του δὲν μπορούσε νὰ τοὺς ἀκούσῃ, μὰ τὰ μάτια του, ποῦ ἦταν σὰν χάντρες στὸ μικρὸ σὰν οὐρανοτάγγον προσωπάκι του, καί πέταχναν σπύθαι, δὲν ἀέθλασε ; 'Αλλὰ γιατί τάχα δὲν τὰ ἔθελε ἡ κυρὰ Παύλαινα γιά τὴν 'Ελενίτσα τῆς ; Μήπως δὲν ἦταν χήρα, ἔρημη, ἀπροστάτευτη. Τὰ δυὸ παιδιὰ τῆς ἦσαν στὴ 'Αμερικῇ, δὲν μπορούσαν νὰ τὴν βοηθήσουν. Γιατί λοιπὸν νὰ βασανίζεσαι γιὰ τὴν γυναικα, ἡ τρέχῃ στήν ἀγορά, νὰ γυρίζῃ γιὰ ὅλα : τῆς δουλιές μοναχῇ τῆς ; Αὐτὸς θὰ ἔπαινε ἐπάνω του ὅλο τὸ βάρος τοῦ σπιτιοῦ, αὐτὸς νὰ ψωλίσῃ, αὐτὸς ὅλα κ' αὐτὴ νὰ κῶθεται ἡττοχῇ, ξένοιαστη ! " Ἐπειτα εἶνε καί τὸ μαγαζάκι του. Βεβαίως δὲν θὰ εἰπῇ ὄχι ἀδύνακτο νὰ εἰπῇ ὄχι, ἀλλὰ πρέπει νὰ τῆς τὸ εἰπῇ, καί νὰ τῆς τὸ εἰπῇ ἡ ἰδία, σὲ συμπεθέρες δὲν ἐμπιστεύεται πλέον γιὰτί ὅλας τὴν ἐγέλασαν.

Καί ἐβουλήθη σὲ νέες σκέψεις ὅταν ἐξαφνα ἀνοίγῃ ἡ πόρτα καί προβάλλει μαντιλοδεμένο τὸ κεφάλι τῆς κυρὰ Παύλαινας, μέ ἕνα τενεκὲ τῶν καρβούνων στὸ χέρι.

— Καλησπέρα Γιάννη.

'Ο Γιάννης ἀνατινάχτηκε.

Τὴν ἐχαιρέτισε, τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι, τῆς γλυκμίλησε, ὅλο : γέλοια καί ἄστεια, τῆς ἔβλεπε ἀζύγιστα τὰ κάρβουνα γιά νὰ τὴν ὑποχρεώσῃ, καί δὲν καταδέχτηκε νὰ μετρήσῃ τὰ λεπτὰ γιά νὰ δείξῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του. 'Η κυρὰ Παύλαινα δὲν ἔξερε πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τῆς τόσες περιποιήσεις.

— Ἐέρει, κυρὰ Παύλαινα, ἀποφάσισα νὰ παντρευτῶ.

— 'Η ὦρα ἡ καλὴ, ἀπήντησε ἐκείνη, καί ἐπῆρε τὸν τενεκὲ διευθυνομένη πρὸς τὴν πόρταν. Εἶχε φτάσει ἡ κρίσιμος στιγμή. " Ἐπρεμαν τὰ γόνατά του, καί ἡ γλώσσά του εἶχε κολλήσῃ στὸ λάρυγγά του ὅταν εἶδε τὴν κυρὰ Παύλαινα νὰ ἀνοίγῃ τὴν πόρτα. Καί καταβάλλοντας ἀπελπιστικὴν προσπάθειαν, ἐμάζεψε ὅλες τίς δυνάμεις του γιά νὰ προβῇ τὴν ποθητὴ ἐξομολόγησι.

— Ἐέρει, κυρὰ Παύλαινα, τὸ κορίτσι ποῦ θὰ πάρω, θέλω ξέρεις—ἐκοντοστάθηκε—θέλω νάχη χήρα μάνα, νάχη καί δυὸ ἀδέρφια γιά νάχω—κατάλαβες—καί ἐγὼ μιὰ βοήθεια σὲ τοῦτον τὸν κόσμο.

'Η κυρὰ Παύλαινα ποῦ τὰ εἶχε ἀπὸ καὶρὸ μυστικῇ, ἰθαγκώθηκε γιά νὰ μὴ σκάσῃ τὰ γέλοια.

— Καλὰ Γιάννη, νὰ κυττάξωμε νὰ σοῦ βροῦμε καμμιὰ ὅπως τὴν θέλεις.

Καί ἔσπευσε νὰ ἀπομακρυνθῇ, ἐνῶ ὁ Γιάννης σὰν ἀπηλιθωμένος ἐστάκετο μέ τὸ στόμα μισάνοιχτο, καί τὴν ἔβλεπε.

Σπῆτη.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ